

Ishaja trikrat na teden v šestih izdajah, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutrajje izdaja opoldne, večerno izdaja pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravištvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglaš in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglase je plačati lece Gorice.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 3. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

„PRIMOREC“

ishaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 2 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdajanje.)

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Ne slepimo se!

Mod nami je še vedno dokaj politikov, ki sodijo reči, katere nas živo zadevajo, preveč s temperamentom, v slučajih preveč navdušeno, v slučajih zopet preveč tugujoče, le prepogostoma pa premalo s hladnim razumom. Tako se nam pripeti nemalokrat, da te vrste politike navdahne kak slučajni pripetljaj do velikega navdušenja in potem je govora o zmagi, o narodu, o slovanski vzajemnosti, o naši jakosti, složnosti in odločnosti. No, ne rečemo, da morda ni slučajev, v katerih je tako navdušenje na mestu, ali kakor poznamo našo politično zgodovino, so taki navdušeni pojavi le prevečkrat brez prave podlage. Hladno misleč politik gleda s strahom v bodočnost v tistem hipu, ko se označeni navdušenec potaplja v morju namišljene jakosti in čilosti.

Sevé, mal narod smo, in zato vsakega pravoga slovenskega rodoljuba skrbi naša bodočnost, veseli ga vsak uspeh in žali vsak neuspeh, boli ga naskakovanje naših pod varstvom vladnih sistemov napredujočih sosedov na našo posest, in srce se mu krči, ako vidi, da se je tujcu posrečilo, iztrgati nam s silo zopet kos naše posesti ter zadati nam novo krivico. Ker pa živimo takorekoč v vednem takim biti in ne biti, je za nas prava nesreča taka politika, ki pada iz ekstreme v ekstrem, iz velikega navdušenja s trhlo podlago v neizmerno žalovanje brez prave potrebe in obratno. Navduševali smo se dovolj, žalovali smo dovolj, zato pa je nastopil prav po potrebi čas, da začnemo tudi misliti s hladnim razumom ter soditi svoje stanje tako, kakor je. Pustimo brezplodno navdušeno govorenje o našem narodu, ker nam isto nič ne hasne, pa tudi se ne zalivajmo s solzami pri vsakem nevshečnem dogodku, ne bodimo teoretiki in melanholiki, marveč bodimo praktični matematiki! K našemu zvestemu slovenskemu srcu, katero bije za pravi blagor naroda,

pridenimo hladno sodbo naših razmer, nakar se mora zgoditi to, kar se doslej ni zgodilo, namreč da bomo res napredovali. Trdimo kar naravnost, da le hladno presojujoča politika more rešiti slovenski narod pogina.

Ali ako pogledamo širom slovenske domovine, vidimo, da je stranka nerazsodne politike le še premočna, kar je v kvar našemu narodu. Ta nerazsodna politika se je pokazala z nova pri razpravljanju povodom nesprejetja znane Stürgkhove resolucije v naši javnosti. To nesprejetje se je dogodilo le slučajno — vsa stvar je p. n. čitateljem dobro znana — ali vendar kak hrup veselja je šel po nekaterih slovenskih gajih in »katoliški« listi so se kar trgali za čast in za uspeh, kako bi si oboje pripisali samim sebi ter potem kazali narodu: glej, slovenski narod, kaj smo ti zopet dosegli, in pripogni svoj tilnik! Govori se še vedno o jakosti, složnosti in odločnosti — ali hladno sodeč politik ve, da celjske paralelke navzlic sprejetju v državnem zboru in navzlic naši navdušenosti visijo še vedno v zraku; nad njimi visi Damoklejev meč in njih usoda je od danes do jutri. Ker pa je prišla hladna politika do izražanja svojega mnenja, so jo navdušenci, še zaslepljeni po pojavu slučajnega uspeha, hitro okamenjali z izdajalstvom in temu sorodnim označevanjem. Anathema sit, kdor drugače sodi o kaki reči nego par takih navdušencev, katerih pa drugače ne vidiš prevečkrat pri pravem narodnem delu, izdajalec je, proč ž njim, nima več besede! — Mi v Gorici bi se bržčas lepo zahvalili naučnemu ministru, ako bi nas obdaroval s takim darom, da bi se poučevalo na našem gimnaziju v spodnjih razredih le troje predmetov v slovenskem jeziku. Kajti dobro vemo, kake težkoče se delajo slovenskim dijakom na našem gimnaziju sedaj, in kakšne bi bile šele potem v višjih razredih pri takem poduku v spodnjih, zlasti še, ker se menjajo profesorji. V tem pogledu stojimo na stališču, da nam pritiče pouk na gimnaziju skozi in skozi

v slovenskem jeziku, poleg tega pa naj se priučí vsak učenec tudi »državnega« jezika, da ga bo znal za potrebo, kadar zapusti gimnazijski zavod. Popolnjuje se v vsakem pogledu človek šele kasneje, iz šol prinese le potrebno podlago za mesta, katera so mu odprta v socialnem življenju. Kjer pa se da doseči tak zavod, tam je pač umestno vsaj razmišljati o tem ter predočevati si razliko med popolnim slovenskim gimnazijem in med neznatnim polpolovičarstvom. Toda ne! Klerikalna in trabantna njena politika tega ne dopustita, dasi ne misli pri tem nikdo na kako izdajalstvo, na kak nečasten čin, marveč hladno sodeča politika je rodila misel po takem razmišljanju.

Naši reakcionarji pa ne pustijo na sploh nikaki ideji iz drugih vrst na dan, ker se boje vsake tako ideje, kajti prodiranje istih pomeni za nje politično smrt, naši navdušenci pa se slopijo sproti, da ne vidijo propada niti skozi največje povekševalno steklo. Potem pa naj napredujemo!

Gledé na nasvetovano razmišljanje o celjskih paralelkah grmi iz zelene Štajerske in v »Slovencu« spuščajo razni »Jupitri« klerikalne barve grom in strelo na dr. Tavčarja. Na zaupnem shodu dne 26. pr. m. so že izrekli štajerski rodoljubi svoj anathema; podali so izjavo, v kateri se obračajo proti »Slov. Nar.«, ne povedo pa nič stvarnega, in sedaj bo dne 10. t. m. nov shod, na kateri vabijo dr. Tavčarja, kakor se da jasno posneti iz dopisov v »Slovencu«, »da ga bodo«. — Obljublja se torej shod, na katerem se namerava osebnost predpostaviti stvarnosti in vsakemu resnemu razmišljanju. Verjamemo, da leži na sreču štajerskim Slovincem Celje, toda radi tistih par razredov se bržčas v Celju ne spreminja nič ne na to ne na drugo stran, marveč so druga pota, katera pomagajo Slovincem v Celju na noge! Torej je gotovo neumestna vsa tista grda gonja, uprizorjena v »Slovencu«, proti dr. Tavčarju po znani klerikalni maniri.

Ali res ni mogoče, govoriti stvarno o označenem nasvetu? Ali res ni mogoče več na Štajerskem, brez klerikalnega hrupa, razpravljati o taki reči, katera zadeva vso Slovenijo, ker celjsko vprašanje zastavlja druga vprašanja ter stoji tukaj kot preteča ovira tudi za bodočnost? Stvar je pač taka, da je vredna presojanja, ali na dan 10. t. m. se obeta v »Narodnem Domu« v Celju uprizoritev velike klerikalne gonje, katera ne bo na čast slov. narodu, ker, soditi po dosedanjih pojavih, pokaže le zopet, kako so še malenkostni izvestni »veliki« politiki in kako klerikalna politika bagatelizira vse tisto, kar občutno zadeva slovenski narod. Po takih potih tako brezmiselne politike, ko se niti ne pripusti utemeljevanja kakega nasveta, marveč se kar meče okoli z izdajicami in protesti brez prave podlage, po takih potih ne pridemo naprej.

Zato pa ponavljamo klic: Proč od neumestnih navdušenj, nikar ne govorimo o jakosti in čilosti tam, kjer je ni, ne slepimo se, marveč pričnimo s politiko hladne trezne sodbe! Oklenimo se te, ker po našem mnenju more le ta privedi naš ljubljeni slovenski narod do boljše bodočnosti.

Dopisi.

Vel. Gorica, 2. travnja 1902. (Hrvat-sko kazalište.) — Žalostno je, kada velike i koristne stvari dodju u ruke onih, koji nijesu kadri, da ih izvršuju. — To se eto dogodilo i sa našim hrvatskim kazalištem; došlo je u ruke nesposobna čovjeka, pa bi bilo i na nizke grane spalo, da se nije još u dobar čas zahvalio; ali plod njegove nesposobnosti dolazi, a taj je, da će se svršetkom kazališne saine ukinuti opera na neizvjesno vrijeme. Sjećamo se krasnih i naprednih dana po našc kazalište, dok je bio intendantom gosp. Miletić; — sve je išlo u kazalište, zanimanje za ovaj naš umjetnički hram je ponarasló; od inteligentnog — pa do običnog čovjeka oćutio je onaj pravi tar umjetnosti i uživanja.

»Jaz vam samo pravim, da se je načelnik pritoževal, da so v Ovčji glavi zlobni ljudje. Nič ne delajo, je dejal, marveč le popivajo. Burak, je dejal. Ljudi ne nadzoruje, radi tega pada vsa krivda nanj.«

»Ha, meni je znano,« odvrne župan, »da se pripíše vse to meni na rovaš. Ko se je Kovačeva Rozalija vdria v slamo, ji je sodišče prisodilo pet in dvajset batin, da si zapomni, da je kaj takšnega za deklico nedostojno. Kdo je zapovedal? Jaz? Ne jaz, marveč sodišče. Kaj je to meni mar? Radi mene naj se vse vderó v slamo. Sodišče je zapovedaló, posledice pa se navalé na-me.«

V tem je krava butila z rogom ob zid s tako silo, da se je kar pisarna stresla. Župan zakliče ves razjarjen:

»Huš, naj te vsi zlodji!«

Tajnik, ki je ves ta čas sedel na mizi, jame se bližati zrkalu!

»Prav vam je tako,« reče, »čemu jih pa ne nadzorujete? Pa tudi s pijančevanjem je isto tako. Jedna garjeva ovca pokvari vso čredo ter vabi ljudi za seboj v krčmo.«

»Sam ne vem, kaj naj še ukrenem zastran pijače. Vsakdo mora piti, ko se utruđi na polju pri delu.«

Črtice z ogljem.

Povest, poljski spisal Henrik Sienkiewicz.

Posl. Podravski.

(Dalje.)

In znovič je nastala tišina, samo županovo pero je polagoma znovič škripalo po papirju.

Končno se je župan zravnal, obrisal si pero ob jopič ter dejal:

»Nü, z božjo pomočjo sem gotov.«

»Prečitajte, kaj ste naččekali.«

»Kaj sem imel napisati? Napisal sem točno vse, kar je bilo treba.«

»Prečitajte, pravim vam.«

Župan vzame v roke papir ter jame čitati:

»Županu občine Vreteno. V imenu Očeta in Sina in svetega Duha. Načelnik je naročil, naj bi imenik vojaških novincev bil gotov takoj po Materi božji v vaši krstni knjigi, v župnišču pri častitem gospodu župniku, tudi naši fantje, ki ob času žetve k vam zahajajo, razumite, naj bi bili popisani in tudi te fante je treba poslati pred Materjo božjo, ko bodo imeli osemnajst let, zakaj, ako tega ne storite, dobite po hrbtu, kar vam in sebi želim. Amen.«

Vrli župan je vsako nedeljo slišal, kako je gospod župnik na ta način dovršil pridigo, radi tega se mu je zdel takšen konec povsem primeren ter vstrezajoč vsem zahtevam uradnega sloga. Uprav temu pa se je jel Zolzikievč smejati.

»Tako ste to napisali?« je vprašal.

»Nü, pa napišite vi bolje.«

»Gotovo, da napišem, ker sicer bi se morala sramovati vsa Ovčja glava.«

Po teh besedah sede, vzame pero v roko, napravi nekoliko krogov po zraku, kakor bi hotel s tem pridobiti gibčnost, na kar jame urno pisati.

Poročilo je bilo kmalu gotovo, na kar si pisar popravi lase ter jame čitati tako-le:

»Župan občine Ovčja glava županu občine Vreteno! Ker mora imenik mladeničev, ki pridejo k novačenju, na povelje slavnega urada biti gotov tega in tega dne, naznanjamo s tem županu občine Vreteno, naj napravi izpisek bivalcev, pripadajočih k tukajšni občini, iz krstnih knjig ter ga v najkrajšem času semkaj dološlje. Mladeničem, pripadajočim občini Ovčja glava, nahajajočim se ondi na delu, pa naj se naroči, da se pridejo tega dne predstaviti.«

Župan je s koprnečim ušesom lovil te glasove in na njegovem obrazu se je zrkalila pozornost. Kako se mu je vse to zdelo zalo, slavnostno, tako vse-skozi uradno. Evo, na priliko že ta začetek: »Ker mora imenik mladeničev, ki pridejo k novačenju...« Dä, župan je hvalil ta: »Ker«, toda naučiti se tega nikakor ni mogel, ali bolje: znal je začeti, toda dalje ni šlo! Toda Zolzikievču je teklo to kakor voda, da celó v okrajni pisarni niso pisali lepše. Treba je bilo samo vzeti pečat, pritisniti ga na papir, da je kar miza zastokala, in odposlati!

»Nü, kdor zna pa zna,« ga pchvali župan.

»Ba,« reče oveseljen Zolzikievč, »saj sem vendar pisar, to je človek, ki piše knjige.«

»A, vi pišete tudi knjige?«

»Poprašujete, kakor bi še tega ne vedeli; kdo pa neki piše uradne knjige?«

»Resnica,« pritrdi mu župan.

A čez trenutek dodä:

»Imenik bo tukaj kakor bi trenil.«

»Vi pa glejte, da se iznebite iz občine postopačev.«

»Bog daj, da se jih iznebimo!«

A što je danas? — Danas smo tako duboko pali, da se mora da ukida opera, mora da se ukida, ono što se kod drugih naroda najviše njeguje. Ukida se ono, što nadahnuje, što oživljuje, — što zanaša. —

Nasa je pako vlada ukinula operu, jer je bilo deficita. Zastupstvo glavnoga grada kao i kr. zemaljska vlada nijesu htjeli, da pokriju ovaj deficit; već oni troše na koje-kakve tajne redare, te ne mare za ono, čim se drugi narodi ponose, a to je za hramove znanosti i medju kojima zaprema odlično mjesto naše narodno hrvatsko kazalište. Upravo mi je pod rukama slijedeći poziv, kojim se poziva činovnike i razne dobrotvore od strane ondašnje vlade o stvari kazališnoj:

Gospodine! Što vsaki domoljub tako željno izgleda, da se naime kazalište Zagrebačko od dosadašnjeg njegovog vlasnika pribavi i u vlastitost naroda predje, nastojanjem svijetloga Bana, kojem napredak obće stvari na srcu leži, jest izvršeno i napomenuto kazalište već činom u ruke naroda prešlo, kako to obilnie iz prilozka uviditi hoćete.

Da se potrebni novci za izplatiti priasnjeg vlasnika, kao takodjer za utemeljiti stajan zavod pribave, Svetli Ban oslanjajuć se na domoljublje domorodacah, osobito pako javnih činovnika, poziva nje, da kod ovog narodnog poduzeća sudjeluju. — Uvioren, da i Vi priliku ovu Vaše domoljublje pokazati resno upotrebiti budete uslied Visokog dopisa Svetloga Bana od 13 prosinca 1851. Vas i kam podredjene pozivam da, kako so sada kod svake prilike, kadi o napredku i časti naroda našeg radilo se jest, Vi se odlikovaste, tako i sada i Vi sami i Vaši činovnici podporu svoju domovini uskratili ne budete, dapače i ostale državljane u Vašem kotaru stanujuće rečjom i činom na sličnu pomoć i podpiranje dionicah narodnog kazališta nagovorati ne ustegnate se.

U Zagrebu 2. Siečnja 1852.

c. kr. predsjednik

Dragutin Klobučarić.

Evo, kako se onda radilo sa strane ondašnje visoke vlade. A danas — danas toga ne ima, danas mora svaki činovnik da strpa u sabor kandidata narodne stranke; ako ga je strpao, učinio je svoju dužnost te mu je savjest mirna, jer ga ne proganjaju.

To mu je glavna zadaća, zna li ovu dobro izvršivati, blago si ga njemu!?

Tako Vam je evo kod nas, a oni, koji bi morali, da tomu zlu doskoče, šute, te svojim postupanjem ubijaju i sebe i narod, iz koga su iznikli.

S Srpenice. — Uredništvu „Soče“ v Gorici.

Sklicujuć se na paragraf 19. tiskovnega zakona zahtevam, da sprejmete z ozirom na dopis: S Srpenice v 35. številki „Soče“ z dne 22. marca t. l. v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami sledeći stvarni popravek:

Ni res, da sem dal v 11. št. „Prismojenca“ duska svoji jezi, katera me muči od zadnje volitve volil. moža; res pa je, da nisem jaz z dotičnim dopisom v nikaki zvezi. Srpenica, dné 28./3. 1902.

Matija Ivancič.

»Toda jaz vam pravim: treba se je le iznebiti jedinega Repe in vse bude dobro.«

»Kaj, ali mu naj odtrgam glavo?«

»Glave ni mu treba odtrgati, toda sedaj imamo novačenje; zapišite ga v imenik, naj potegne žreb in basta.«

»Ker pa je oženjen in tudi otroka že ima.«

»Kdo neki bo povpraševal po tem. Saj on se ne pojde pritožiti, pa ko bi tudi šel, ne bodo ga hoteli zaslišati. Pri novačenju nihče nima časa.«

»Toda gospod tajnik! gospod tajnik! Vam gotovo ni toliko mar za tega pijanca, kakor za Repovo, to pa bi bilo razžaljenje božje.«

»Kaj je vam to mar? Vi se brigajte le za sebe, kajti tudi vaš sin že ima devetnajst let ter bo moral potegniti žreb.«

»Vem to, vem, toda jaz ga ne dam. Ako ne pojde drugače, pa ga odkupim.«

»Nü, ker ste tak bogatin...«

»Imam, hvala Bogu, nekoliko srebrnjakov; mnogo jih sicer ni, toda nemara bo zadoščalo!«

»Naštejete osem sto rubljev?«

»Ker pravim, da ga odkupim, pa ga odkupim s srebrnjaki, kajti ako Bog

Šmarje pri Ajdovščini. — Na krasen odgovor našega g. nuncčka v „Prismojenem Listu“: Naš gospod Francelj je pa res bistra glavica, tako imenitno odgovorili bi res ne bili vsi doktorji in ne „šneidermajstri“ šmarenski kakor Vi, prav res vse ste imenitno odgovorili, ali samo o Vašem cenjpskiu ni bilo niti crke, pa vsaj ste nam obljubili: „da pride se“, kar nas jako veseli in željno pričakujemo, da zamoremo se bolj Vašo bistrumnost občudovati.

Kar pa najbolj presega Vašo oiko in učenost, je, da v vsakem Vašem dopisu očitata dopisniku dolgove in njegovo ubostvo, pa vedite, g. Francelj, da Vi že lahko vsakemu ubostvo v oči mečete, ko dan za dnemom nas ubogo trpine molzete in žulje jeste, ker so res ubogi in se tako neumni, da Vam tako težko prisluzeni denar v farovž nosijo. Pomislite samo to, da Vi g. nuncček, niti ust ne odprete zastonj, samo takrat kadar Vam kaj z vilic pade. No, pa s tem pokazete Vašo olikanost in podlost, ker olikani clovek nikdar bližnjemu ubostva in pomanjkanja ne očita.

Vedel sem tudi, da Vas dirne naš dopis nekako čudno, zakaj pa ne? —? ker je docela resničen; že pregovor pravi, da resnica oči kolje in tako je tudi Vas. Da niste nič odgovorili, sem bil prepričan in spoznal sem potem, ker ste moj dopis ponavljali v dopisu. Vredno je bilo pa naš dopis ponavljati, ker je bila v njem le gola resnica; ako bi kaj zanikali, bi Vam se moralo reči, da ste lažnik. Toda kot posvečencu in resnico-ljubecemu učeniku božjih postav se ne spodobi lagati. Najbolje storite, da potrdite naš dopis v „Soči“ s svojim lastnoročnim podpisom, da je resničen. Torej do svidenja.

Doktorji in vsi „šneidermajstri“ šmarjenski.

Domace in razne novice.

Osebnostne vesti. — Predsedstvo pomorskega finančnega ravnateljstva je imenovalo finančnega koncipista Tul. pl. Stefaninija davčnim nadzornikom v območju c. kr. fin. ravnateljstva v Trstu. — Visji poštni kontrolor Em. Hubert je stopil na lastno prošnjo v pokoj.

Imenovanja in premembe v učiteljskem stanu. — Za voditelja na 3 razredno šolo v Mirnu je imenovan g. Alojzij Urbanič, doslej nadučitelj v Batujah; na 2 razredno v Grgarju g. Anton Alf. Vokopivec, učitelj pri Voglarjih; na 1 razredno v Rupi g. Anton Ferlat, prov. nadučitelj v Št. Martinu; za 1 razredno v Vederjanu je imenovan voditeljem g. Moric Benič, doslej tamkaj provizorično; definitivnim na svojem mestu je imenovan g. Rihard Gorjup, potovalni učitelj za Srednje-Kambreško; na ekspozituro v Dobravljah pride g. Fr. Mermolja, sedaj učitelj za Podlako-Dolenje-Lokovec; dalje so imenovani definitivnim na sedanjih mestih gg. Karol Bratina v Šmarijah pri Ajdovščini, Rajko Gradnik v Kozani ter gospici Alojzija Gulin v Št. Martinu in Ernesta Skočir v Lokavcu.

„Narodni sklad“. — Z današnjim dnem ima novo društvo že okroglo 2500 K

dá, da ostanem še župan, pa se mi z dobrotljivo njegovo pomočjo v dveh letih to nagradi.«

»Nagradi, ali pa tudi ne nagradi. Tudi jaz imam svoje potrebe in vsega vam ne pustim. Izobražen clovek ima večje stroške nego prostak. Ako pa na mesto vašega sina napiševa v imenik Repo, pa bo to za vas dobiček... osem sto rubljev ne najdete nikjer na cesti.«

Župan je premišljeval za trenutek. Upanje, da si lahko prihrani tako velik znesek, ga je prijetno božikalo in se mu smehljal.

»Ha!« pravi končno, »toda vsekako je nevarna ta reč.«

»Nad tem si ne lomite glave.«

»Uprav tega se jaz bojim, da v vaši glavi se to zaprede, na moji pa zmelje.«

»Nü, ker pa hoćete, pa le plačajte osem sto rubljev...«

»Saj ne pravim, da bi mi to bilo žal...«

»Nü, ker si mislite, da se vam to nagradi, čemu bi to obžalovali? Toda na svoje županstvo se preveč ne zanašajte. Sedaj še ljudje vsega ne vedó, toda ko bi vedeli o vas toliko, kolikor jaz vem...«

dohodka. — Dosle prošnje se resijo v seji, ki bo v par dneh. To na znanje onim, katerih se tiče.

Rodoljube opozarjamo, da v kratkem pridemo pred slovensko javnost s prav mogočno akcijo v korist in ponos goriških Slovencev.

Nasi gg. naročniki dobé prihodnji teden — položnice c. kr. poštne hranilnice. Prosimo jih, naj gotovo vsakdo kaj vloži na katerikoli pošti, — a naj prej potrka tudi pri znancih. Vsak darček bo dobrodošel! Pričakujemo pa eno, namreč: vse položnice naj se porabijo. Kjer več ni, bo tudi desetica dobrodošla! Na delo!

Anatema iz Celja. — V popolnilo današnjega uvodnega članka se te besede:

„Slov. Narod“ je spregovoril po znanem glasovanju poslanske zbornice v zadnji seji pred prazniki trezno in resno besedo. Dočim so klepetali klerikalni listi o velikanski zmagi, o slovanski sili in polno takih lepih rečij, ki se rade čujejo, je „Slov. Narod“ konstatoval, da smo nepričakovano in le slučajno zmagali s celjskimi paralelkami za samih 33 glasov, ker so z nami izjemoma glasovali Italijani, ki so bili ogorteni na Nemce, kateri niso hoteli skupno s Celjem odkloniti tudi — hrvatski gimnazij v Pazinu. Italijani so se maščevali nad Nemci in glasovali proti njim za — Celje. Ako bi bilo glasovalo le 17 Lahov proti, bi Celje padlo. — Ni pa pričakovati, da bi Lahi ostali na tem stališču, marveč prav gotovo dosežejo sporazumljenje z Nemci, ki so po tej lekciji že na potu v Kanoso, in takrat bi utegnili doziveti, da državni zbor odkloni v proračunu potrebščine za Celje in Pazin, a vlada bi utegnila ta sklep izvršiti. Oba zavoda visita torej v zraku, kar mora navdajati s skrbjo vsakega Slovenca in Hrvata. — In za kaj se danes borimo, za kaj toliko krupa, toliko boja vseh slovanskih strank, kar porabi vse naše moči, da ne moremo doseči nič novega na holskem polju? Evo: za štiri nižje razrede na nemski gimnaziji v Celju, v katerih se poučujejo — čujte! — trije predmeti v slovenskem jeziku. Učenci, ki končajo to nižjo gimnazijo, prestopijo na povsem nemski zavod, ki je v rokah prav hudih Nemcev. Vsak oče mora s strahom gledati sina, ko prestopa na tak višji gimnazij. — In se ta malenkost visi v zraku ter je v nevarnosti radi nje tudi hrvatski gimnazij v Pazinu, kajti Nemci bi glasovali proti Pazinu, da pridobe Italijane proti Celju.

Tak je resničen položaj, vse vriskanje o zmagah pa je otročarija, ki je nevredna resnih politikov in bojnikov za narodov blagor. — Ker so pa Nemci sami ponujali oškodnino za odpravo tistih celjskih paralelk (govorili so celo o polni slovanski gimnaziji v Mariboru), je sprožil „Narod“ nasvet: ali naj bi se ne skušal doseči kak kompromis z Nemci. — Misel, kakor jo je sprožil, je vredna upoštevanja in razmisljanja; ako bi dovedla do kakega ugodnega zaključka, je seveda vprašanje. Toda „Narod“ se je že v naprej izrekel solidarnega s stajerskimi Slovenci, pa naj se odločijo kakorkoli.

In tu se je zgodilo nekaj nečuvnega, dá, nekaj sramotnega za Slovence, ki ne moremo živeti brez prepira najrše vrste. Namesto, da bi se bilo o tistem nasvetu stvarno razpravljalo ter ga končno morda tudi odklonilo — in „S. N.“ bi tega ne bil zameril! — so udarili po „Narodu“ in se posebe po dr. Tavčarju na ostudea način, katerega ni mogoče dovolj ostro zavrnuti. Kar z „izdajalci“ so privreli na dan in nagromadili celo kopo najgrših sumničenj. Vsa klerikalna banda je bila v ognju ter hotela izkoristiti ta „Narodov“ trezen nasvet na najpodlejši način v svoje strankarske svrhe.

Ali sledilo je še hušje zlo.

Celjska „Domovina“ je objavila 28. marca na prvem mestu izjavo v imenu tamšnjih Slovencev (podpisana sta gg. dr. Dečko in Lovro Bas), v kateri na nedelikat, da naravnost izzivajoć način protestujejo proti „Narodu“ in končujejo, da... „tak časnik ni in ne more biti glasilo stajerskih Slovencev.“ (— Kar tudi ni!) — Ali modri gospodje so sli se dalje in rekli, da državni poslanci, ki bi postopali v smislu „Narodovem“, bi bili nevredni zaupanja svojih volilcev. — Košpetno zelje! To so se pa mogoćne čutili celjski gospodje! Malo več skromnosti bi ne škodovalo! Mi protestujemo proti tako oblastni izjavi, ki se hoće postavljati za sodnika tudi o zaupanju naših volilcev do naših poslancev. Ali

so vredni zaupanja, bodo že soditi volilci sami, celjski gospodje pa naj raje pretresajo to vprašanje le o svojih poslancih na južnem Stajerskem. Skratka: Ta izjava je drzna brezaktnost po obliki in po vsebini in mi jo z obžalovanjem odklanjamo!

Toda sledilo je zopet hušje. „Slov. Narod“ torej ni glasilo stajerskih Slovencev, pač pa klerikalni „Slovenec“. Vanj so se zatekli in pisali dopise, katerih obliko najodločnejše zavračamo! — Vabijo na neki shod 10. t. m. v Celje menda vse poslance in tudi časnikarje, toda mogoćni stajerski ustrahovalci že naprej predpisujejo, kakošno mnenje sme imeti vsakdo, ki pride v Celje. Kdor bi se drznil biti „Narodovega“ mnenja, bo proglašen izdajalcem, — a dr. Tavčarju so kar zagrozili, da ga ven vržejo, ako bo govoril po — svojem prepričanju. Zdaj vemo, kaj nas čaka, ako gremo v Celje! Lepa hvala za taka vabila! Odklanjamo z indignacijo! — Tako se dela politika pri nas, tako vabijo na skupno delo v silno nevarnih casih! Žalostno! Već bomo govorili!

Volitve v „Trgovsko in obrtno zbornico“. — Glasovnice, ki so dosle do 2. t. m. nam iz goriškega okraja, smo oddali, one iz sezanskega in tolimskega pa so letos za Slovence zgubljene, ker jih ni bilo več mogoće pravočasno vroćiti glavarstvom v Sežani in Tolminu. — To bodi raznim rodoljubom na deželi v opomin, naj v bodoće vsako okrožnico pazljivo prečitajo in se ravnaajo po njej. — Proti tej volitvi bo podan protest, o vsebini pa bosta obveščena oba gg. državna poslanca, da na Dunaju primerno osvetlita skandale, katere smo doživeli ob tej priliki od strani gospodujuće stranke.

Ubožnemu zakladu mesta Gorice je zapustil pokojni kardinal 400 K.

„Napredne“ živine. Incredible! Ltd. — „Il Popolo“, „L'Eco“, in „Prim. List“, torej dva furlanska in en slovenski prismojenec, so se zagnali v nas, ker smo izzvani povedali nekaj resnice o politiku Missiji. „Napredna“ živina, divjaki, ki so ga obmetavali z lažmi in blatom, tako pravi nam „Prim. List“, „L'Eco“ pa kliče, da je naša pisava — „incredible“. Nas seveda ta pisava farovških listov pusti popolnoma hladne, ker imamo zavest, da smo pisali resnico o politiku Missiji, in v politiku ne velja „Del mortuis nil nisi bene“, ter ker smo bili v to izzvani. Mi smo tega mnenja, da ako sme politikujoća duhovščina smrt kardinalovo izkoristiti v nevarne hujskajoće namene proti naprednjakom v deželi, ako sme katoliški svećenik v cerkvi naravnost dolžiti po nedolžnem naprednjake, da so oni krivi smrti kardinalove, potem mislimo, da smemo tudi mi zavrniti tako podlo podtikanje v cerkvi ter povedati resnico v javnosti. Hujskanje proti naprednjakom je bilo tim nevarnije, ker so farovski listi peli le hozano pokojnemu kardinalu, politikujoći nunci pa so vsporedno s tem zvrćali na naprednjake celo krivdo na njegovi smrti. Nevarnost je bila torej velika, in morda je prav naša pojasnujoća resnična pisava pripomogla, da se ni nič zgodilo ter da so odnehali s hujskanjem. Razmere v deželi so napete, zato pa smo storili le svojo dolžnost, da smo povedali resnico o pokojnem diplomatu ter ožigosali peklensko početje politikujoće duhovščine. Izzvani smo to storili; drugače pa bi bili molčali do sedaj, ko kardinal že potiva v grobu. Tak je bil naš sklep, in to kaže jasno tudi naša prva številka, ki je izšla četrti dan po kardinalovi smrti, v kateri smo povedali, da se bo že svoj čas govorilo se o politiku Missiji, in kjer se ga nismo taknili nič poblize, dasi bi bili lahko v 4 dneh nagromadili takega gradiva.

Imenovani farovski listi, kateri imajo na vesti polno grdih in kaznivih pregreh ter ostudnih gonj proti naprednjakom, so se „zgražali“ nad nami. Koliko pa je vredno tako zgražanje, se da hitro preračunati. „Unisono“ so se „zgražali“, pa tudi „unisono“ so zamolčali vsi vzrok naši pisavi o politiku Missiji. Nikdo izmed teh farovških poštenjakovičev ni hotel niti najmanj omeniti, da so katoliški politikujoći nunci zlorabljali kardinalovo smrt v hujskajoće namene, in da je gorjanski kurat Slokar v cerkvi kar naravnost dolžil naprednjake, s povzdignjenim glasom in očitno ihto, da so oni krivi kardinalove smrti. Tega ti farovski slepići niso hoteli povedati. Obsojali so samo posledice, do pike resnične, vzroka pa niso hoteli navesti. Tako pač postopajo vedno poštene katoliške duše v krogih žegnanih urednikov!

(Dalje pride.)

„L'Eco“, ki sovraži naš narod tako, kakor tržaški „Piccolo“, kar je že opetovano dokazala, naj le lepo molči s svojim „Incredibile“, ker drugače posvetimo njenim latinizatorjem z drugo lučjo, katere se bodo bali, gospodi v kolu „Prismojenca“ pa povemo, da naj le lepo spravijo svojo „živino“ na varno, ker drugače bomo prisiljeni pokazati jim z nova razno „katoliško“ živino, katera živi od škode našega naroda — ter je v sramoto človeštvu.

Politike, kateri provzračajo razkole s takimi posledicami, kakor se kažejo pri nas na Goriskem, ki provzročajo gonjo brata na brata, ki spravljajo ljudi v nesrečo, ki hočejo ugonobiti prave prvobornike naroda ter je njihova politika naravnost v kvar našemu narodu, take politike obsojamo in jih bomo obsojali najstrožje; bevskanje farskih listov nas le potrjuje v tem, da delamo prav.

Profesor Wahrmond ni vseč latinizatorjem in krivovercem okoli „Prim. Lista“. Njegov govor, kateri smo priobčili, jim ne ugaja. Zato pravijo, da je govor „neslan“, profesor Wahrmond pa je „omejen“ in „neveden“. Resnica je pač ta, da prof. Wahrmond je učen mož, ki hoče cerkvi dobro ter pozna tok življenja, s katerim se cerkev noče sprijazniti, marveč njeni goreči organizatorji katoliškega življenja delajo razdaljo med njo in izobrazenci vedno večjo. Profesor Wahrmond ostane v zgodovini napredka kot svilla zvezda, in ako ne krene cerkev za njegovimi navetli, se bodo morda že v tekočem stoletju kesali razni cerkveni knezi, zakaj da mu niso sledili... Seveda o taki reči govoriti z „neomejenimi“ in „vednimi“ doktorji sv. pisma v krogu „Prim. Lista“, se pravi: bob v steno metati. Gospodje so preveč „slani“. Z njimi ni govoriti — kaj je proti njim profesor Wahrmond? Nič. Dr. Drejc, dr. Jožef in k večjemu se dr. Srebrnič, ti so možje, ki kaj vedo! Profesor Wahrmond, pridite k njim v Gorico, da Vas podučijo!

Laščina pri kardinalovem pogrebu in „Slovenec“. — V poročilu o kardinalovem pogrebu piše „Slovenec“:

„V cerkvi cerkvenega govora dr. Faiduttijevega nismo razumeli. Govoril je samo laški! Ne vemo, kdo je temu vzrok, vsekakor pa bi oziri na veliko večino slovenskih vernikov, ki so dobivali dobrote od kardinala Missia, in ozir na ljubljansko škofijo zahteval, da se delovanje kardinalovo omenja vsaj deloma v slovensčini, ako pa to ne, pa da se namestu laščine rabi saj latinsčina. To nas je bridko zbodlo, tembolj, ker so se tudi vsprejeli tiskali samo v laščini! Merodajna gospoda v Gorici naj bi v bodoče malo bolj nestransko prevdarila, kaj je prav in kaj ni.“

Kdo je kriv te laščine, tega ni prav nič treba ugibati, ker ta ni nikdo drugi nego gospodujoča laška duhovščina v Gorici, katera čuva strogo nad „italianitá“ naših cerkva in uprave. Saj smo pisali že stokrat, da za slovensčino čez dan ni prostora v naših cerkvah; tu vlada le laščina. In tista laška duhovščina v Gorici, katero so videli gospodje krog „Slovenca“, je prav tako fanatična in nestrpna nasproti slovensčini v svojem delokrogu, kakor recimo naš župan Venuti na municipiju. Slovenska duhovščina se v tem oziru ne gane, in prepričani smo, da ni nikdo naših mignil z mezincem, ko je kapitularni vikar določil, kako mora biti pri pogrebu. Laški gospodje so pa strogo pazili, da ostane „italianitá“ cerkve nedotaknjena — na Sveti gori pa se že sme govoriti slovenski! Gospodje krog „Slovenca“ so ogorčeni. No, sedaj so čutili malce, kaj pomeni „italianitá“ cerkve, o kateri mi včasih pišemo. Sedaj pa tudi lahko malce čutijo, kako je preskrbljeno za Slovence v Gorici po cerkvah s slovensčino. Kak boj je bil n. pr. za tisto ubogo slov. pridigo pop. v cerkvi na Travniku! To so pihali in razkačeni so bili tisti mogočni laški duhovniki, in šele ko se je resno za pretilo z Ricmanji, se je dovolila tista pridiga, s tolažbo laških duhovnikov, da se ni uvedla nikaka novotarija, ker take pridige so že bile in se je dalo le nekaj nazaj, kar se je bilo Slovincem po krivici vzelo. Sedaj lahko pojmi, kako je pri srcu slovenskim faranom v veliki fari sv. Vida na Placuti, katerih je nad polovico, ki pa so dobili lani župnika Laha, ki ne zna slovenski, gospodje lahko pojmi, kako je pri srcu tržaškim Slovincem, katere mori „italianitá“ cerkve in kako je ubogim slovenskim trpinom v Istri pri srcu, katere tudi osrečuje cerkev s tako „italianitá“.

Tukaj je dela za Vas, gospoda pri „Slovencu“, ako ste res rodoljubi ter je Vam res tako na vesti dušni blagor našega ljudstva. In glejte! Tisti naprednjaki, katere pošiljate v pekel, katere zmerjate z brezverci itd., glejte samo tisti naprednjaki so oni Slovenci, ki se ob vsaki priliki postavijo po robu tej „italianitá“ cerkve, katera mori Slovence tudi v Gorici, pod katero pa je plaval tudi pokojni kardinal — tisti veliki slovenski katoliki pa vedno lepo molčijo, iščejo le, kje bi zgrabili in strgali kakega naprednega goriskega Slovence.

Tako je „Slovenčeva“ gospoda! Ali bržčas se ne motimo, ako rečemo, da označeno ogorčenje se je že ohladilo ter je bilo le nekaj pesek v oči — ker vrana vrani ne izkljuje očij!

Katoliške hišene z Goč. — Pred sodnijo v Ljubljani sta stala te dni leta 1862. na Gočah rojeni oženjeni posestnik Janez Jerončič in njegova 72-letna mati Barbara Jerončič. Kakor znano, sta razobesila ob priliki umrlega župana Leopolda Žgurja, ki je bil znan kot liberalac, umazano cunjko kot zastavo in s tem žalila čut vsakega človeka, ki pozabi vsaj o smrti svojo stransarsko sovraštvo. Prva obravnava se je preložila, ker je bilo zaslišanje novih prič potrebno. Toženeц Janez Jerončič je tajil vse. Pri prvem zaslišanju je priznal, da je bila ob pogrebu na njegovi hiši v istini razobesena cunjka, obdolžil je pa svojo mater Barbo. Sedaj vti vse, akoravno potrjena dve prič, da je vedel o „zastavi“, ki je visela v „kolonu“. Priča Jernej Žorš izpove, da je bila palica, na katero so navezali umazano cunjko, tako debela, da ni mogoče, da bi jo razobesil kak otrok, dalje izpove, da so ljudje takrat obče rekli: „Sramota za Goče; sedaj pa vidimo, da je res, kar o njih po listih pišejo!“ 12-letna priča Marija Vidrih izpove zopet obtožljivo. Mamica Vidrih pa pové, da je videla staro Barbo, ko je „bandero“ popravljal, da je stala bolj široko in bolj vidna bila. Neki otrok je hotel „zastavo“ dobi vreči, stara Barba pa je dejala: Pusti in stran pojdi, Francek! — Andrej Vidrih pové, da je dejal tožencu Janezu, ki noče nič vedeti o celi stvari: „Kdo je bandero razobesil?“ Janez Jerončič pa je rekel: „Kaj pa je, če visi, saj je bilo danes pred enim letom ravno tako!“ Pred letom dni se je namreč praznoval god umrlega Žgurja in klerikalci so zopet pokazali svojo katoličanstvo! Tudi vse druge priče izpovejo jako obtežljivo in končno se vidi, da je v istini katoličanstvo pripeljalo nekatere naših kmetov tako daleč, da niti umrlih ne spoštujejo. Sodni dvor je obsodil Janeza Jerončiča, ki je že večkrat (tudi radi tatvine) predkaznovan, a v kljub temu „obče spoštovan mož“, na 3 tedne strogega zaporu s postom vsak teden; Barba, stara terciarka, pa bode sedela 14 dni v ostrem zaporu... Klerikalci bodo še vedno kričali, da v Gočah ni hijen.

Dirka z avtomobil. — Nameravana dirka z avtomobil iz Nizze v Opatijo, radi katere je izdalo tuk. glavarstvo posebne varnostne odredbe, je laška vlada prepovedala.

Izpred sodnije. — Tomaž Golja od Sv. Lucije ima že 74 let, pa vendar ni pustil pri miru 12-letne punčice Jugove iz Sela. Zato pa je stal te dni pred sodniki v Gorici, kateri so mu prisodili 7 mesecev trde ječe. Obravnava je bila tajna. — 20-letni kmetijski fant Karl Prijatelj s Kranjskega ni čutil prijateljstva do vojaškega stanu. Zato je sklenil, popihati jo v Ameriko. Pomagal mu je pri tem neki agent, ali v Krminu ima oko pravice posebno dober vid, in prijelo je oba moža. Tukajšnja sodnja jima je prisodila vsakemu po 7 dnij zaporu in 10 K globe morata plačati.

„Patria“. — V Gradišču začne izhajati laški list „La Patria“, kateri napoveduje boj gospodujoči laški sinjoriji; pravi tudi, da bo pravičen na vse strani in proti vsakomu. Ako bo to res, bi bilo pozdravljati tak list v naši deželi — sodili pa ga bomo seveda po dejstvih!

„Kmetijsko bralno društvo“ na Št. Viški gori vabi na plesno veselico, katero priredi dne 13. aprila t. l. v prostorih gospoda župana. Začetek ob 3. uri pop. Vstopnina za ude 80 v., za neude 1 K 60 v.

Učinek praškega domačega mazila se pokaže posebno v tem, da se rane, pokrite s tem mazilom obvarujejo pred okuženjem ter zabranjuje pred komplikacijami vnetja ter zdravi brez bolečin lahko in hitro. Praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega zalagatelja v Pragi se vsled izvrstnega učinka uporablja povsod kot domače sredstvo ter se ga dobiva v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Takoj ko se snide državni zbor, bo zahtevala vlada, da se izvoli kvotna deputacija in delegacija. — Delegaciji se snideta bržčas že dne 6. maja. Utemeljuje se to s tem, da zahtevajo razmere na Balkanu, da se čim hitreje ugotovi račun vojnega ministerstva. — Dne 3. t. m. je imel pod cesarjevim predsedstvom kronski svet sejo. Sklican je bil radi tega, da se poravnajo nekatera nespornajljena gledé na proračun vojnega ministerstva.

Štrajk na Reki. — Štrajk se nadaljuje. Štrajkujočih je 2500. Blizu „Rizjere“ je prišlo do izgrediv. Letelo je kamenje, redarji so potegnili sablje. Vojaki so razpršili demonstrante. Ako bi podjetniki v svobodni luki ugodili zahtevam delavcev, bi štrajk takoj končal. Ali nasprotno; reklo se je celo delavcem, da se najame druge od zunaj. To pa bi utegnili imeti zalostne posledice. Nekateri delavci delajo na to, da se vprizori splošen štrajk na Reki. Tudi kurjači parobrodnega društva „Adria“ nadaljujejo štrajk na vseh parnikih, ki so v luki. — Število štrajkujočih se je pomnožilo na 3000. Med delodajalci in delavci je prišlo do nekakega sporazumljenja, in je upati, da štrajk poneha v kratkem. Vojastvo je na nogah ter strazi na vseh važnih krajih mesta. — Štrajk je končan.

Ameriški izletniki v Trstu. — Velikanski ameriški parnik „Celtik“, dolg 232 metrov, je priplul z 816 izletniki iz Amerike v Evropo in se mudi sedaj v Sredozemskem morju in je obiskal že več italijanskih luk. Italijanski listi poročajo, da ameriški parnik obišče tudi Benetke in Trst. V Trst ima parnik dospeti proti sredi tega meseca. Vsaki izletnikov je plačal za 6 mesečno vožnjo na tem parniku tisoč angleških funtov, kakih 11 tisoč gl. našega denarja; iz tega bi se dalo sklepati, da ti izletniki niso ravno največi reveži.

V Južni Africi. — Blizu Barbertona v Transvalu se je pripetila na Veliko nedeljo velika nesreča na železnici. Vlak je skočil s tira in se prevrnil čez visok nasip. Razbilo se je 6 vozov z vojaki, kotel je počil. 35 vojakov, strojevodja in en civilist so ubiti, ostali pa več ali manj ranjeni. Tako se je sporočilo vojnemu ministerstvu v London.

Razne vesti. — V Egiptu je umrlo zadnji teden nad 2000 oseb za koleru. V Indiji pa razsaja kuga. Na mesec umrje po 70.000 oseb. — Na Reki se je vstrelil z revolverjem stotnik Capy ter se po streli vrغل v morje. Potegnili so truplo na suho dne 1. t. m. — V Kristijaniji so odpovedali pekovski mojstri svojim delavcem plačilni tarif za 1. maja. Delavci stopijo v štrajk, ako ne pride do sporazumljenja. — V tovarni za smodnik v Roedsfonu v Norvegiji je nastala eksplozija. Poslopje je popolnoma porušeno. Jeden delavec je ubit, 4 smrtno ranjeni. — Srbski visokosolci na Dunaju so uprizorili pred palačo skupnega ministerstva demonstracijo proti Kallayu. Več dijakov so aretirali. — V Belemgradu so zaprli visoko šolo, ker visokosolci niso hoteli odnehati od začete štrajka. — Abesinski kralj Menelik pride meseca avgusta letos v Evropo v svrhu proučavanja napredka v kmetijstvu in elektrotehniku. — Iz Altone v Pensilvaniji poročajo, da je začelo stavitki 10.000 rudarjev. — Slovansko društvo v Moskvi je sklenilo po vzgledu Čehov in Poljakov v Rusiji radi vresenske afere pričeti bojkotirati izvoz nemškega blaga. — Blizu Konjic na Štajerskem je umrla na Velikonedeljo Marija Kline, ki je obhajala lani o Binkoštih svoj 100. rojstni dan. — Na Španskem so imeli v Eldoradu zborovanje, na katerem je prišlo do burnih prizorov. Jezuitski samostan so obmetavali s kamenjem. — Na Balkanu se pojavljajo novi nemiri radi Macedonije. Mobiliziranih je 6 turskih bataljonov, ki so odšli v Solun. Dokler ne pride do postenega prevrata tam doli, ne bo miru!

Novije vesti. — Iz burskega vira se poroča, da so Buri premagali angleške oddelke pri Lichtenburgu. Angleži so imeli zgube 400 mrtvih in nebroj ranjenih. — Turčija mobilizira 170 bataljonov. V visokih vojskih službah so se izvršile važne premembe. Znamenje, da stojimo morda pred važnimi dogodki na Balkanu. — Srbija pomnoži vojaštvo v miru od 12.000 na 17.000 mož. Zato zahteva dodatnega kredita 1.000.000 frankov.

Narodno gospodarstvo.

„Goriška ljudska posojilnica“ je imela v četrtlet ob 2. pop. letni občni zbor. Po pravilih mora biti zastopana desetina glavnice, zdaj 12.954 K; na zboru pa je bilo zastopanih 2346 deležev (K 46.920) s 1266 glasovi.

Glavna točka so bili pač računi za l. 1901. Bilanco priobčimo v celoti na zadnji strani. Tu naj navedemo le nekaj števil:

Prometa je bilo (vinarje opuščamo) 2.476.699 K; — hranilnih vlog došlo 636.228, izplačalo 626.957; — nova posojila 227.956, vrnjena 216.408, skupno pa znašajo 1.379.213 K; — zadržna glavnica je znašala K 158.640; vse tri hiše so postavljene v vrednosti 142.643 K, a v resnici so danes vredne najmanj 180.000 K; — rezervni zalog je znašal 58.502, letos pa 63.014 K. — V prejšnjih letih je bila deležnina zadržnikom šteta v dobičku, zdaj pa se ta odsteva; za l. 1901. je znašala 8941'85 K. (Od te svote odpade tudi 5% tantijema ravnateljstvu; prejšnje leto je dobilo nad 923 K, zdaj le 411.)

V l. 1901. je državni fiskus grozno stisnil našo posojilnico; plačati je morala davka 8697 K 83 v ali okroglo 7000 nad navadno mero. V starih praviilih namreč ni izrecno povedano, da dobivajo posojila le zadržniki, zato je morala plačati 10% dohodninski davek kakor hranilnice in banke, in sicer za tri leta 1898., 1899. in 1900. v znesku 7743.79. Nič niso pomagali dokazi, da vsi dolžniki so ob enem zadržniki, da v vseh letnih računih stoji pisano in tiskano: „posoja se samo zadržnikom“ itd. — Sedem tisočakov preveč davka v enem letu, je pač hud udarec! Kako lepo bi se dali porabiti v kakoršenkoli naroden namen.

Čisti dobiček je znašal K 8923'63, ki se je razdelil na predlog nadzorstva v smislu pravil tako-le: 5% tantijema ravnateljstvu 411'81, nagrade 600 K (oba zneska gresta v narodne svrhe), telovadni šoli „Sokolovi“ 200, visokosolcem v Gradcu 100, na Dunaju 100, v Pragi 200, zavodu sv. Nikolaja v Trstu 100 K, „Pevski in glasbeni šoli“ v Gorici 1000 K, „Narodnemu skladu“ 1000 K, — v rezervni zalog pa se pri: je še vedno 4511'82 K.

Občni zbor je odobril vse račune, ki so se obsirno pretresali in pojašnjevali. — Volitev se je izvršila z vsklikom.

Novo načelstvo posojilnice je to-le: Dr. Dragotin Treo, veletržec Anton Pečenko, prof. Ferd. Seidl, dr. Rud. Gruntar in Andr. Kopač; — nadzorstvo: Dr. H. Tuma, Fran Blažon, Andrej Gabršček in veleposestnika Jos. Pavletič ter Fran Kocijancič.

„Trgovsko-občrna zadruga“ je imela v četrtlet ob 3. pop. svoj redni letni občni zbor. — Za sklepčnost mora biti navzoča desetina glavnice; vseh deležev je 3814, desetina znaša torej 381, a navzočih je bilo 497 deležev.

Poročila načelstva se je sprejelo po obsirnejših pojašnilih z odobravanjem na znanje. Priobčeno bo v izvlečku v „Soči“. — Ker ni še dokončan niti prvi odsek (konča šele letos), zadruga ni izdala tiskanega poročila. To se torej zgodi po prvi pravi bilanci.

Iz poročila je razviden ogromen napredek tega denarnega zavoda. Opozarjamo čitatelje na številke v „Soči“. — Občni zbor je določil 600 K nagrade uradnistvu, 1000 K „Pevski in glasbeni šoli“ in 1000 K „Narodnemu skladu“.

Volitve so se izvršile z vsklikom, in sicer:

Načelstvo: Dr. Rudolf Gruntar, odv. kandidat; Jeretič Anton, trgovec; Pečenko Anton, trgovec in posestnik; Fon Anton, trgovec in posestnik; Jerkič Anton, lastnik fot. zavoda in posestnik; Gabršček A., lastnik tiskarne; Koojančič Franc, veleposestnik v Podgori.

Namestniki načelstva: Konjedic Rudolf, trgovec; Rovnan Josip, zastopnik Fröhlichove pivovarne; Poveraj Martin, trgovec in krojaški mojster.

Nadzorstvo: Dr. Treo Dragotin, odvetnik; Križnič Anton, tovarnar in posestnik v Kanalu; Koren Anton, trgovec; Drufovka Ivan, tovarnar in posestnik; Gleščič Ivan, gostilničar in posestnik; Zajec Alojzij, trgovec; Makuc Anton, mizar in posestnik v Solkanu; Krušič Ant., krojaški mojster in trgovec; Reja Ivan, gostilničar in posestnik.

Namestniki nadzorstva: Jakil Andrej, tovarnar v Rupci; Kutin Josip, trgovec in posestnik; Drašček Karol, posestnik in pek; Lokar Ivan, tovarnar v Mirnu; Tance Ignacij, posestnik v Nabrežini.

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK GORICA

Moderce

pariške zadnje novosti
kupine najbolj in najceneje pri
J. Zorniku, Dunajska ulica 7.

Z ozirom na šele jako kratko
doba moje trgovine stejem si
že največjo čast javiti, da sem
stilih dam jako hlastava pri-
znanja o mojih dobrih, pre-
ciznih in cenih dobrih, pre-
moderacij, tega v interesu
in je radi, tega se pri meni
vsake dame, da se pri meni
Vse moderce kakor se vidijo
po modni listih 50%
ceneje kakor drugod.

J. ZORNIK GORICA

Pozor!

Seidel & Naumannov
pisalni stroj „IDEAL“

Vzbujta senzacijo.

Jasna pisava od prve do zadnje črke. Stroj je jako trpežen. Na močnem ministerjalnem papirju izdelava 4-6 iztisov, na konceptnem papirju 8-10, na tanjem papirju 12-16. Najvišje priznanje ter prva zmaga ameriške konkurence. — Zlata svetinja; Berlin (maj 1901.)

Clavno zastopstvo za Avstro-Ogersko:

Hch. Schott & Donnath
Dunaj III. 3. Heumarkt S.

Iščejo se zastopniki za deželo.

Lekarna Cristofoletti v Gorici

Prave in edine zelodene kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva — Te kapljice **vreduje redno prebavljanje**, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. **Okrepje pokvarjeni želodec storo, da zgine v kratkem času omočica in živofna lenost (mrtvost).** Te kapljice tudi storo, da **šlovek raji je.**

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

Cristofoletti v Gorici.

Na dež jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetnjo
Na lvovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A,
v Pragi na Smihovu
(Praha-Smichov) Vinohradská ulice čislo 816.
se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočiljočih sprital domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Geniki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne pristno.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Prva c. kr. avstro-ogerska privil.

TOVARNA BARV ZA PROČELJA

Karol Kronsteiner, Dunaj III., Hauptstrasse 120.

Odlikovana z zlatimi svetinjami.

Zalagatelj nadvojev in knežkih posestnih oskrbnistev, civilnih in vojaških oblastev za zgradbe, železnice, rudokopov in plavžev, zidarstvih družeb, zidarstvih podjetnikov in mojstrov, tovarnarjev in posestnikov. — Barve za pročelja, na katere ne vplivajo vremena, se raztope v apnu ter se razpošiljajo suhe v prahu v 40 r. različnih uzoreh à 16 kr. kilogram in višje. Čistost barve se od oljnatih ne razlikuje.

200 kron darila za dokaze ponarejanja. — Dopisuje se v slovenskem jeziku

Uzorec na p. pirju z navodilom zastoj in franko.

Varstvena znamka.

Koroški Rimski vrelec

najfinejša planinska kislá voda, izkušena ob vseh nahodih, posebuo otroških, ob slabem prebavljanju, ob boleznih na mehuru in ledvicah.

Zaloga: **Ed. Fonzerl** v Gorici Via Vetturini, Caserma in v vseh trgovinah z mineralnimi vodami.

Železnato vino

LEKARJA Piccoli-ja v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

Edina zaloga na Kranjskem

lekarna Piccoli

„pri Angelu“

Ljubljana, Dunajska cesta.

Politrska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar **Gabrijel Piccoli** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek, ali po poštne povzetju.

Je v razprodaji v lekarnah v **Gorici, Tolminu, na Primorskem, v Trstu, Istri in Dalmaciji** à 30 vin. steklenica. 3

Gosp. lekarnar

BÉLA ZOLTÁN
Budimpešta.

Prosim, blagovlite mi doposlati eno posodico Vašega blažilnega mazila **proti protinu.**

Spoštovanjem

Eliza pl. Belat
baronica Coschi
Borgo.

Posebni slučaji, mnogobrojna priznanja in zdravniška spričevala dokazujejo, da je to mazilo že več let znano in gotovo delujoče sredstvo, katero najbolj upliva pri bolečinah v kos eh, sklepkih in mišicah.

Cena steklenice 2 kroni.

Glavna zaloga za Avstrijsko: Lekarna pri „Črnem medvedu“
Dunaj, I. Lugeck 3.

Poštne naročbe na lekarnarja **Zoltán** v Budimpešti.

Milijon dam uporablja

„FEEOLIN“

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni »Feeolin« najboljšee lepšalno sredstvo za kožo, lase in zobe!

Najčistejši obraz in najrje roke dobijo hitro aristokratsko finost in obliko z uporabo »Feeolina«.

»Feeolin« je iz 42. najplemetnejših in najsvetjih zeljstih sestavljeno angleško milo. Mi jamčimo, da izginejo dalje po uporabi »Feeolina« brez sledu gube in črte na obrazu, zajedce, mozoli, rdečica nosu itd. »Feeolin« je najboljšee čistilno, negovalno in lepšalno sredstvo za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in bolezní glave. »Feeolin« je tudi najnaravnejše in najboljšee čistilno sredstvo za zobe. Kdor redno rabi »Feeolin« mesto mila, ostane mlad in lep. Zavežemo se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s »Feeolinom« popolnoma zadovoljen. Cena komadu K 1.—, 3 komadam K 2-50, 6 komadam K 4.—, 12 komadam K 7.—. Poština pri 1 komadu 20 vin., od 3 komadov navzgor 60 vin. Povzetje 60 vin. več. Razpošilja glavna zaloga **M. Feith**, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38, 1

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo **veliko zalogo**

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici. v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli dosedanjo trgovino pohištva tvrčke **Ant. Černigoja** v Trstu, Via Piazza vecchia št. 1, katero bomo vodili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Delo je lično ter dobro esušeno.

Artur Makutz — Gorica
Ozka ulica št. 1.

Odlikovana kleparska delavnica

Pri oroča svojo kleparsko delavnico ter zalogo kleparskih izdelkov za kuhinjo itd. ima zalogo žlebov vseh vrst za nove stavbe, oziroma preskrblja iste v najkrajšem času.

Prevzema naročila za vpeljavo strelovodov, tudi požlačenih. — Izdeluje pumpe za vodo. Prireja vpeljavo vode z četmi vsake vrste.

V lastni zalogi ima stroje za zvepljanje sodov iz cinkanega železa, škroplilce proti peronospori (ponovljene po Verm relovi sestavi); mehove za zvepljanje grozdja raznih sistemov itd. itd.

Postrežba točna. — Cene zmerne.

„Goriška ljudska posojilnica“
vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. dec. 1901. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5 %. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %
» varščino ali zastavo 6 %
» menice 6 %
s 1/2 % uradnino.

Glavni deleži koncem leta 6 %.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. — Posojila se dajejo le zadružnikom.

Ivan Bednařik
priporoča svojo

knjigoveznico
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerne. Postrežba poštena

Samo 5 kron

stane 4 1/2 klg najfinejšega, pri izdelovanju poskodovanega, lepodišecnega **toaletnega mila** in sicer dokler zaloga dopušča. — Razpošilja proti povzetju ali naprej poslanim zneskom **A. Feith**. Dunaj, V/2 Matzleinsd offerstrasse 76.

Posredovalnica za zakone.

Resno, delikatno, z zagotovitvijo stroge diskrecije za dame in gospode vsakega veroizpovedanja, narodnosti, starosti in poklica.

Klein, trgovska agentura, Dunaj V.
Wehrgasse 11.